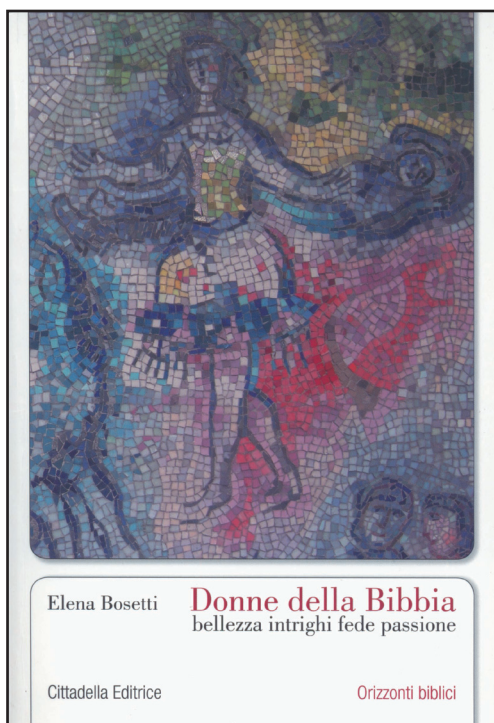

Elena Bosetti

Donne della Bibbia. Bellezza, intrighi, fede, passione (Orizzonti Biblici nuova serie)

Assisi 2010, ss. 170 (Cittadella Editrice)

Jak mówi Biblia o kobiecie? Jak widzi jej istnienie w stworzeniu i w historii? Jakie jest właściwe miejsce kobiety, jej rozwój i sens bycia? Na te pytania starało się już odpowiedzieć wielu autorów. Chociażby: R. Fabris – V. Gozzini, *La donna nell'esperienza della prima chiesa*, Roma 1982; M. R. Thompson, *Mary of Magdala: Apostle and Leader*, New York/Mahwah 1995; P. Grelot, *la donna nel Nuovo Testamento*, Cinisello Balsamo (Mi) 1996; Wind R., *Maria aus Nazareth, aus Bethanien, aus Magdala. Drei Frauengeschichten*, Gütersloh 1996; H. Melzer-Keller, *Jesus und die Frauen. Eine Verhältnisbestimmung nach den synoptischen Überlieferungen*, Freiburg 1997; M. T. Porcile Santiso., *Con occhi di donna*, EDB, Bologna 1999;

A Feminist Companion to John, (ed.), A.-J. Levine/Blickenstaff M., I-II, Sheffield 2003; E. Loewenthal, *Eva e le altre. Letture bibliche al femminile*, Milano 2005; J. Murphy O'Connor – C. Militello – M. L. Rigato, *Paolo e le donne*, Assisi 2006; A. Valerio (ed.), *Donne e Bibbia. Storia ed esegesi*, Bologna 2006; A. Valentini, *Maria secondo le Scritture. Figlia di Sion e Madre del Signore*, Bologna 2007.

Zainteresowanie postaciami kobiet opisanymi w Biblii, istniało zawsze, ale wzrosło w XX wieku, gdy ruchy feministyczne postawiły zarzut, że autorzy natchnieni dyskryminują rolę i pozycję kobiety, podkreślając jedynie wartość i dominację mężczyzny. To stwierdzenie jest bardzo wąskie. Ukazuje wartość człowieka poprzez siłę i władzę. Nie bierze pod uwagę zmiany czasów i realiów życia, w których dzisiaj na siłę chce się dowartościować kobietę w strukturach Kościoła, co zdecydowanie nie jest prawdą objawioną przez Boga, który od początku stworzenia przygotował dla kobiety właściwe jej miejsce przy boku mężczyzny (por. Rdz 2,18), w rodzinie (por. Rdz 1,28; 2,18) i ludzkiej społeczności (por. Rdz 1,28).

Elena Bosetti w książce pt. *Donne della Bibbia. Bellezza, intrighi, fede, passione* (Kobiety w Biblii. Piękno, intrygi, wiara, cierpienie), próbuje pokazać fascynujący i bogaty pod względem charakterów świat biblijnych kobiet, oparty przede wszystkim na ich doświadczeniu życiowym. Poprzez przewód narracyjny pragnie odsłonić głębię ich tożsamości, piękna, intryg, podkreślając przy tym doniosłość ich wiary, w którą wpisane jest niejednokrotnie cierpienie i tajemnica. Czytelnik przemierza z autorką długą historię dziejów kobiety, od stworzenia aż po czasy apostołskiego Kościoła. Bosetti prezentuje kobiety, które na trwałe wpisały się w historię obu Testamentów. W książce poznajemy najpierw sylwetki kobiet, które stanowią historię ST: Ewę –pierwszą kobietę rodzaju ludzkiego (s. 9-12), dalej Sarę (s. 13-17), Rachelę (s. 19-23), Sifrę, Puę i Rispę (s. 25-29), Miriam (s. 31-35), Deborah okresu sędziów w Izraelu (s. 37-41), Rut i Noemi (s. 43-47), Abigail (s. 49-52), Judytę (s. 53-57), Esterę (s. 59-64), Zuzannę (s. 65-70) oraz sylwetkę narzeczonej z Księgi Pieśni nad Pieśniami (s. 71-76).

Postacie kobiet czasów NT otwierają, te spośród nich, które odnajdujemy w Mateuszowej genealogii Jezusa, tj. Tamar, Rahab, Rut i Betszebę (s. 77-81), po których autorka przechodzi do postaci matki Jezusa Maryi (s. 83-87). Dalej, prezentowana jest Elżbieta- matka Jana Chrzciciela (s. 89-93). W następnej kolejności czytelnik poznaje Elżbietę i Annę – prorokinie czasów Jezusa (s. 95-99). Przechodząc do czasów publicznej działalności Chrystusa, którą relacjonują ewangelisci poznajemy najpierw te, które towarzyszyły Mu w drodze, tj. Marię Magdalenę, Joannę i Zuzannę – wymienione z imienia oraz inne, których imion nie podają również Ewangelie (s. 101-106). Autorka nawiązując do cudotwórczej działalności Jezusa przywołuje jako pierwszą postać uzdrowionej teściowej Piotra (s. 107-114), dalej grzesznicy z domu faryzeusza Szymona (s. 115-119).

Opisuje również śledząc karty Janowej Ewangelii postać Samarytanki, którą Jezus spotyka przy studni (s. 121-126). Bosetti zabiera czytelnika w podróż do Betanii, gdzie żyły bardzo bliskie Jezusowi siostry Łazarza, tj. Maria i Marta (s. 127-131). Pośród przywołanych postaci spotykamy również wskrzeszoną córkę Jaira oraz wdowę z Nain (s. 139-144). Autorka idąc konsekwentnie śladami ziemskiego życia Jezusa przystępuje następnie do analizy kobiet, które spotykamy w czasie męki Chrystusa. Są to, jak określa je Bosetti „kobiety męki” (s. 145-152). Analizuje kolejno: kobietę z Betanii ofiarującą Jezusowi kosztowny olejek, kobietę pytającą Piotra o jego tożsamość na dziedzińcu arcykapłana podczas procesu Jezusa, żonę Piłata, córki Jerozolimy płaczące nad cierpiącym Jezusem w czasie drogi krzyżowej oraz towarzyszące Matce Chrystusa na Golgocie: Marię Magdalenę, Marię matkę Jakuba i Józefa oraz Salome. Bosetti zatrzymuje się w swojej książce dłużej nad spotkaniem Zmartwychwstałego z Marią Magdaleną (s. 153-157), analizując je zarówno pod względem semantycznym, jak i teologicznym. Zakończenie, w którym Maria z Magdali staje się „Apostola apostołorum” wyjaśnia, dlaczego jest ona tak ważna pośród panteonu kobiet NT.

Autorka idzie następnie ku czasom apostołskim, aby na tle sylwetek kobiet będących w bliskim otoczeniu apostołów Kościoła jerozolimskiego i wspólnot chrześcijańskich założonych przez Pawła, zobrazować miejsce i rolę kobiet w strukturach rodzącego się chrześcijaństwa. W tej części książki poznajemy najpierw Febe diakonisę Kościoła w Kenchrach (s. 160-161), Pryscyllę z Koryntu, określoną przez Apostoła Narodów współpracowniczką (por. Rz 16,) w dziele ewangelizacji (s. 161-162), Marię, która poniosła wiele trudów (s. 162-162). Bosetti wymienia też: Tryfenę, Tryfozę i Persydę (s. 163-164) znane z zakończenia Listu do Rzymian (por. Rz 16,12), kobiety Kościoła w Filippi: Lidię, Ewodię i Syntychę (s. 164-165) oraz na zakończenie Apfię z Azji Mniejszej.

Warto nadmienić, iż Bosetti z myślą o tych, którzy zechcą sięgnąć po szersze opracowanie tematu przygotowała esencjalną bibliografię (s. 167-168).

Dokonując oceny powyższej książki, należy stwierdzić, że autorka jako siostra Kongregacji Jezusa Dobrego Pasterza, aktualnie pracująca jako docent egzegezy Nowego Testamentu na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie oraz w Istituto Superiore di Scienze Religiose w Modenie, członek sektoru narodowego apostołatu biblijnego powołanego przez Konferencję Episkopatu Włoch, autorka książki *Sandali e bisaccia. Percorsi biblici del „prendersi cura”* (Orizzonti Biblici nova serie) Assisi 2010 oraz wraz z A. Colacrai współredaktorka publikacji

pt. *Apokalypsis. Percorsi nell'Apocalisse di Giovanni*, Assisi 2005, poświęconej zasłużonemu w zakresie badań egzegetycznych nad Księgą Apokalipsy, wykładowcy Papieskiego Instytutu Biblijnego w Rzymie – prof. Ugo Vanni, bardzo dogłębnie dokonała analizy roli i znaczenia kobiety poprzez wartości poznawcze, biblijne i pedagogiczne. Niniejsza pozycja jest doskonałą lekturą, godną polecenia tym wszystkim, którzy w trzecim tysiącleciu chrześcijaństwa, mogą odnaleźć rolę i znaczenie, jakie wpisał w kobietę Bóg, włączając ją, w toczącą się poprzez wieki historię zbawienia.

Ks. Jacek Kucharski

Ks. Jacek Kucharski jest doktorem teologii w zakresie nauk biblijnych, absolwentem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Papieskiego Instytutu Biblijnego w Rzymie. Adiunkt w katedrze biblistyki Instytutu Teologicznego UKSW w Radomiu oraz Instytutu Teologicznego im. Św. Józefa Bilczewskiego we Lwowie (Ukraina). Jest Moderatorem Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II w diecezji radomskiej. Autor pozycji książkowych i szeregu artykułów z zakresu egzegezy Starego i Nowego Testamentu, archeologii biblijnej raz semantyki języków biblijnych.